

Stavenski dom

Štev. 158

Ljubljana, 14. julija 1936

Štev. 1

Sporazum med Berlinom in Dunajem je „Nemška diplomatska zmaga“

Pariz, 14. julija. AA. Havas poroča: Nemški politični krogi izjavljajo, da je dejstvo, da je bil sporazum med Avstrijo in Nemčijo ugodno sprejet v inozemstvu, najboljši dokaz za to, da je Nemčija izvojevala novo diplomatsko zmago.

»Angriff« piše med drugim, da je sporazum med Nemčijo in Avstrijo zapečatil usodo sestanka v Bruslju. List poudarja, da je s tem sporazumom tudi ojačena fronta proti razdiralnemu delu Moskve. Členkar zaključuje, da je dunajski sporazum dokaz, da se dajo mednarodni problemi najbolje rešiti samo z dvostanskimi pogodbami.

Berlin, 14. julija. o. »Völkischer Beobachter« piše, da je sporazum med Avstrijo in Nemčijo omogočil Hitler s svojo izjavo iz leta 1935, ko je ugotovil, da Nemčija nima nobene namere vmešavati se v notranjepolitične zadeve Avstrije in da tudi nima namena anektirati Avstrije ali pa jo priključiti Nemčiji. Hitler je svojo izjavo razlagal na ta način, da narodni socializem v politiki ne želi rešitev, ki so izvojevane s silo. Narodni socializem je prepričan, da se more trajno pomiriti s Evropo doseči samo na temelju spoštovanja človeka in samoopredelitve vsakega naroda. List pravi, da dunajski sporazum še enkrat podčrtava načela nemške vlade, da hoče spoštovati suverenost vlade Avstrije in da hoče prepustiti avstrijskemu narodu, da naj uredi svoje notranje zadeve tako, kakor se mu to zdi najboljši. Ta sporazum tudi ne posega v rimske protokole. Končni cilj berlinske politike je samo ta, da naj se odstranijo vse težave, ki obtežujejo položaj v Evropi. »Berliner Tageblatt« poudarja med drugim, da priznava Avstrijo v čl. 3 pogodbe, da je nemška država. List pravi, da to priznanje nikdar ni bilo podano v ugodnejšem času.

Berlin, 14. julija. o. Polshlužbeni organ nemške vlade »Diplomatisch-politische Korrespondenz« obravnava v zadnji številki sporazum med Nemčijo in Avstrijo in pravi, da ta sporazum ne pomeni nikakega novega političnega položaja ali kaj podobnega, temveč le odstranitev nenaravne napetosti, ki se je nadomestila s mirom med Avstrijo in Nemčijo, kakor tudi z ojačenjem evropskega mira. Sporazum je popolnoma skladen z rimskimi protokoli, ki jih je Avstrija sklenila s Italijo. Avstrija je ostala v tih svojih dosedanjih političnih položajih. Prav tako je Nemčija ostala zvesta svojim političnim nameram, ki imajo namen, da obkrožijo Nemčijo in ki bi bile naperjene proti Italiji v Sredozemskem morju. Ta skupnost politike Berlina in Rima se lahko posledje izvaja v popolni soglasnosti, ker je avstrijsko-nemški sporazum odstranil vse težave med Rimom in Berlinom.

Berlin, 14. julija. AA. Stefani poroča: Nemški tisk komentira odgovor italijanske vlade glede konference v Bruslju in pravi, da Mussolinijev odgovor razlaga hkrati stališče Italije in Nemčije z ozirom na pogodbo, ki imajo namen, da obkrožijo Nemčijo in ki bi bile naperjene proti Italiji v Sredozemskem morju. Ta skupnost politike Berlina in Rima se lahko posledje izvaja v popolni soglasnosti, ker je avstrijsko-nemški sporazum odstranil vse težave med Rimom in Berlinom.

Angleži zadovoljni

London, 13. julija. AA. Današnji londonski listi zelo obširno komentirajo v svojih uvodnihkih Hitler-Schuschniggov sporazum. V glavnem poudarjajo listi ne glede na svoje politično obelodanje, da pomeni ta sporazum novo jamstvo za neodvisnost Avstrije, ki bo že v najkrajšem času popešil konsolidacijo političnih razmer v Srednji Evropi. Izrekajo priznanje Hitlerju, Schuschniggu in v. Papenu, da so z eno potezo odstranili napetost, ki je vladala v Evropi zaradi avstrijskega vprašanja, listi ne opuščajo poudariti, da je nemško-avstrijski sporazum blagoslovil tudi Mussolini. Listi pravijo, da se je na ta način položaj Nemčije še bolj zboljšal. Po drugi strani pa Nemčija priznava suvereniteto Avstrije. Razen tega smatra svetovno javno mnenje, da je Hitler s svojim sporazumom z Avstrijo odgovoril praktično in brez besed na znani angleški seznam vprašanj, ki je bil izročen v Berlinu, in da je s tem Nemčija sklenila enega izmed napovedanih 25 letnih nenapadalnih paktov. Razen nekaterih zelo nedoločenih izjav glede končnih ciljev nemško-avstrijskega sporazuma, angleški listi to pot ne dvomijo v iskrenost in lojalnost Hitlerjevih načrtov. Nemško-avstrijski sporazum bo konsolidiral razmere v centralni Evropi in odstranil splošno napetost, izjavljajo današnji londonski listi.

Avstrijsko-nemški sporazum še prav posebno ugodno komentirata današnja uvodnika »Timesa« in poluradnega »Daily Telegrapha«, ki sta sicer zelo rezervirana, kadar gre za poteze, ki prihajajo iz Berlina ali Rima.

Angleški listi napravljajo vtis, da avstrijsko-nemški sporazum prijetno presenetil ne le tu-kajšnje politične kroge, temveč tudi angleške uradne kroge.

Zraven se jih loteva negotovost

London, 14. julija. o. Kakor smo že poročali, mislijo, da bo danes konferenca ministrov in mor-da celo izredna seja ministrskega sveta, da pro-učijo položaj, ki je nastal z avstrijsko-nemškim sporazumom. Verjetno je tudi, da bo vlada na današnji seji spodnje zbornice dala izjavo o svojem stališču do tega dogodka. Vsekakor bo več poslan-cev stavilo interpelacije o nemško-avstrijskem sporazumu. V kolikor je mogoče glede na večerjši nedeljski počitek dognati, smatrajo angleški poli-tični krogi, da avstrijsko vprašanje v zadnjem času ni bilo tako pereče kakor prej. Navzlic temu da pa se jih polasta občutek negotovosti pri misli, da so zlad ustvarili v srednji Evropi blok Nemčije, Italije in Avstrije in da dobi Hitler sedaj proste

roke za akcijo v drugih smereh. Na današnjem se-stanku ministrov bodo to vprašanje proučili v tem duhu, mogoče pa je tudi, da tega sestanka sploh ne bo in da bo zadeva prepuščena redni ministr-ski seji, ki bo v sredo.

Severnjski zase

Stockholm, 14. julija. AA. Havas: Švedski zunanji minister Westman je imel govor, v katerem je zagovarjal misel, da morajo severne države voditi čimbolj samostojno politiko. Izrazil je dvom v to, da bi bila mogoča nevtralnost v sedanjih oko-liščinah.

Mala zveza tudi zadovoljna

Praga, 14. julija. m. Prager Tagblatt poroča, da je Mala zveza z zadovoljstvom sprejela nemško-avstrijski sporazum in da so zunanji ministri držav Male zveze bili stalno obveščeni o poteku pogajanj med Berlinom in Dunajem. Mala zveza po poročanju tega lista smatra, da novo nastali položaj predstavlja znatno popuščanje napetosti v medna-rodnem življenju in to iz več razlogov. Predvsem se poudarja, da je Mala zveza prepričana, da je vprašanje restavracije Habsburžanov postalo neak-tualno. Tudi vprašanje Anschlusa ni dokončno re-šeno, vendar pa je, kakor prejšnje, postalo sedaj nevažno. Če bi Nemci proti obvezam, ki so jih vzeli na se, kljub temu skušali vplivati na avstrijsko poli-tiko v nacionalno-socialističnem duhu, ne bi tudi to pomenilo poslabšanje sedanjega stanja, ker je Nemčija od leta 1933 dalje stalno delala take po-izkuse. Mala zveza se razen tega nada, da se bo sedaj za vso Evropo položaj razbistril in da bosta tudi Nemčija in Italija končno pristali na to, da so-delujeta na bruseljski konferenci lokarnskih držav. Z gospodarskega stališča je pa treba poudariti dej-stvo, da je rivaliteta, ki je dosedaj obstojala med Nemčijo in Italijo, onemogočila praktično sodelo-

Zverinski umor monarhista Sotello:

Levica obračunava z desnico

Madrid, 14. julija. o. Včeraj se je po Madridu nenkrat raznesla vest, da je skrivnostno izginil znani monarhistični voditelj poslanec Calvo Sotello. Kmalu se je izvedelo, da so se v nedeljo zvečer pri nem zglasili agenti policije in mu napovedali aretacijo. Odpeljali so ga, vendar o tej aretaciji policijska prefektura ni vedela pozneje nič povedati. Takoj se je pojavila sumnja, da so Sotello prijeli njegovi politični nasprotniki, oblečeni v policijske agente in ga spravili s sveta. Včeraj popoldne pa so Sotello nenadoma našli ubitega. Našli so njegovo truplo daleč iz mesta, ob reki in ne, kakor je bilo prvotno javljeno, na pokopališču. Truplo je bilo strašno zmrcvoren-jevo vse pokrito s strašnimi ranami od noža in sekire. Oblasti so uvedle takoj preiskavo in ugo-tovile, da so umor izvršili nekateri detektivni ma-dridske policije. O zločinu samem so se zvedele sledeče podrobnosti: V nedeljo zvečer je v hišo Calva Sotella stopilo 20 ljudi in ga pozvalo, naj gre z njimi na policijsko direkcijo. Sotello je sedel z neznanji v avtomobil, kakor je avtomobil krenil skozi meso v okolico, Dormnejavio, da se je zločin izvršil že v avtomobilu. Zdi se, da so to naredili marksisti za osvetlo zaradi smrti po-ročnika Castille, ki so ga ubili desničarji. Truplo

so zločinci odložili ob reki in nato brez sledu pobegnili.

Umor je izredno razburil madridsko prebi-valstvo. Oblasti so se zdale, da bi zaradi tega izbruhnil novi nemiri in spopadi med marksisti in desničarji ter so zato prepovedale kakršnokoli objavljanje življenjepisa pokojnika ter objavljanje njegovih slik. Ko je predsednik parlamenta Mar-tines Durio zvedel za umor, je dejal, da utegne imeti težke posledice. Desničarski poslanci so se zglasili pri ministrskem predsedniku parla-menta in zahtevali v zadevi umora najstrožjo pre-iskavo. Prihajajo pa tudi poročila, da so se neki neznanci, oblečeni v policijske agente v isti noči ob 2.20 zglasili tudi na stanovanju Gila Roblesa ter ga hoteli odvesti. Toda na srečo Gila Roblesa ni bilo doma ter si je s tem rešil življenje.

Tragično umrli Calvo Sotello je bil voditelj nacionalnega bloka v španskem parlamentu. Bil je ugleden parlamentarec, star šele 43 let. Kot mlad je vstopil v konservativno stranko pod vodstvom Antonia Maura. Šele 20 let star je bil že izvoljen za poslanca. Leta 1919 pa je postal gu-vernir Valencije. Pozneje se je priključil Primo de Riveri in pod njim napredoval končno tudi do finančnega ministra.

Konferenca o Dardanelah:

Anglija hiti popuščati

Montreux, 13. julija. AA. Danes dopoldne so otvorili plenarno sejo konference za morske ož-nice. Na seji so razpravljali o tistih točkah načrta konvencije, glede katerih se pri prvem čitanju načrta niso mogli sporazumeti.

Montreux, 14. julija. o. Takoj po otvoritvi kon-ferenca o Dardanelah je govoril turški zunanji minister dr. Ruždi Aras in se obširno bavil o vsebini pogodbe, ki naj se sklene tudi pred pod-pisa držav, ki se konference nočejo udeleževati. Treba pa je pustiti pogodbu odprto, da jo na-knadno podpisujejo še ostali. Turčija si pridržuje pravico, da se samostojno pogaja s tistimi drža-vami, ki bi hotele pristopiti k pogodbi, seveda v okviru, kakor ga bo določila konferenca. V tem primeru Turčija ne bo sestavljala posebne po-godbe, temveč bo le s tem skušala olajšati pod-pis pogodbe. To stališče Turčije se zdi, da je v glavnini meri naperjeno proti Italiji in s katero udeležbo Turčija sploh več ne računa.

S tem se tudi potrjuje, da dejansko ne ob-

stojte nobene razlike več med stališči Rusije in Turčije. Francoska delegacija se trudi, da izgledi še rusko-angleška nasprotstva v točki glede iz-popolnitve regionalnega sporazuma, vse v okviru bodoče konvencije o morskih ožnih.

Montreux, 14. julija. o. Angleška delegacija na konferenci v Montreuxu je prešla nova na-vodila iz Londona. Opazovalci pravijo, da so ti novi predlogi tako zmerni, da je pričakovati, da jih bo sprejela tudi Rusija. Anglija želi, da se sprejme glede omejitve prehoda vojnih ladij skozi morsko ožino nekoliko omejitveni predlog Turčije. Anglija bo storila tudi vse, da bo mogla Rusija sprejeti tudi neke omejitve glede prehoda ruskih bojnih ladij v primeru vojne.

Vodja angleške delegacije je le nove pred-loge svoje vlade takoj dostavljal ruskemu zuna-njemu ministru Litvinovu in se z njim tudi dolgo razgovarjal, istočasno pa sta imela dolgo kon-ferenco vodja francoske delegacije Paul Bon-cour in turški zun. minister Ruždi Aras.

Lokarnska konferenca

Bruselj, 14. julija. o. Belgijski zunanji mi-nister Spaak je včeraj sprejel angleškega in fran-coskega poslanika in je obema sporočil vsebino italijanskega odgovora na vabilo k udeležbi na lokarnski konferenci, na katerem je Italija sode-lovanje odklonila.

London, 14. julija. o. Zaradi italijanskega od-klonilnega stališča, da ne prisostvuje lokarnski konferenci in zaradi novega položaja, ki je na-stal radi sklenitve nemško-avstrijske konference, bi bila lokarnska konferenca za nekaj dni odlo-žena. Točni dan pričetka konference se še ne da določiti, dokler se angleški zunanji minister Eden ne vrne z dopusta. Doslej se je moglo zvedeti,

da se bo minister Eden vrnil z dopusta že jutri. V diplomatskih krogih razlagajo odložitve konfe-rence s tem, da se hoče Anglija še poprej po-svetovati s Francijo in Belgijo. Kaže se pa tudi stremljenje Anglije, da razisti položaj in počaka toliko časa, da morebiti Italija spremeni svoje odklonilno stališče, ali pa, da diplomatskim po-tom pripravi tla za prehod sporazum med Francijo, Anglijo, Nemčijo, Italijo in Belgijo. Isti krogi naglašajo, da se hoče Anglija s to novo kombinacijo izogniti ponovni sklenitvi pakta štiri-rih velesil, ki ga forsira Mussolini, da bi se na ta način poprej uredila vsa evropska vprašanja, kakor pa bi se mogla učvrstiti nova grupacija, ki se poraja iz sporazuma med Nemčijo in Avstrijo.

Jutri naš novi podlistek Zeleni pekel

Hodža na Dunaju

Dunaj, 14. julija. o. Včeraj popoldne se je ne-nadno pripeljal na Dunaj češki ministrski predse-dnik dr. Milan Hodža. Hodža potuje inkognito ter se je nastanil, kakor je običaj, na češkem poslaništvu. Obiskal pa tudi ni urada zveznega kanclerja. Cilj njegovega potovanja za enkrat ni znan.

Okupacija Abesinije

Rim, 14. julija. o. Agencija Stefani javlja iz Addis Abebe, da je general Geloso s svojimi četa-mi zasedel mesto Javello, na cesti med Mega in Ir-galos. V drugem poročilu pa pravi, da se italijan-skim četam še vedno ni posrežilo vzpostaviti pro-met na progi Addis Abeba-Džibuti, ker so vsi in-ženirji zaposleni pri zidanju železniškega mostu preko nekega hodurnika, katerega so bili Abesi-nci pognali v zrak.

Titulescu meče vlado

Bukarešta, 14. julija. m. Radi nesporazumov, ki so se pojavili v romunski vladi med predse-dnikom vlade in zunanjim ministrom Titulescum ter ostalimi člani vlade, je predsednik vzel Ta-tarescu sinoči ob 10.30 nenadoma prispel s svo-jeje potovanja v Bukarešto. Takoj po prihodu se je oglašil na stanovanju ministra Titulesca, kjer sta oba državnika razpravljala o vprašanju, na kakšen način bi se moglo spraviti v sklad notra-nje in zunanje politično življenje Romunije, da bi na ta način bilo Titulescu olajšano sodelovanje z zavezniki, katerih zaupanje je v sedanjem tež-kiem trenutku že neobhodno potrebno za Romu-nijo. Politični krogi trdijo, da je bilo med obe-ma državnikoma še več takih razgovorov. Za te razgovore vlada veliko zanimanje n se izraža upa-nje, da bi končno le prišlo do sporazuma, kakor bo Titulescu odpotoval znova v Montreux.

Novi bataljoni za Palestino

Jeruzalem, 13. julija. AA. Havas. Od 19. aprila naprej je v Palestini v zvezi s sedanjimi neredi padlo 150 oseb. Med žrtvami je pet angleških vojakov in 41 Židov. Skoda, prizadeto Židom, cenijo na 200.000 funtov šterlingov. Skoda na arabska lastnini še ni ocenjena. Hišne preiskave so izvedli doslej v 150 arabskih vseh. Pri teh preiskavah so našli razmeroma majhno količino orožja.

„Narodne fronte“ vsepovod

Bruselj, 14. julija. AA. Belgijska krščansko-delavska zveza je objavila program, v katerem naglašajo, da odklanjajo krščanske delavske orga-nizacije politično sodelovanje s socialisti in z drugimi skrajnimi levicariji.

Na ta način niso uspeli poizkusiti, da bi tudi krščan. delavske organizacije pridobili za »na-rodno fronto«, ki so sedaj ustvarjajo v Belgiji po primeru levicarskega bloka istega imena v Fran-ciji.

Nemški kapital osvaja avstrijsko industrijo

Pariz, 13. julija. AA. Današnji »Echo de Pa-ris« piše, da je 64% delnic velikega avstrijskega metalurškega podjetja »Alpine Montangesell-schaft« prešlo v roke nemškega jeklarskega kar-tela »Deutscher Stahlverein«. Podjetje je v dr-zavnoobrambnem oziru izredno važno.

Dirkalni avtomobil v množico

Pariz, 13. julija. AA. Iz Sao Paola v Braziliji poročajo, da se je pri včerajšnjih avtomobilskih dirkah dogodila velika nesreča. Ob koncu tek-movanja se je avtomobil francoske tekmovalke iz Nice z vso hitrostjo zaletel v množico. Pet oseb je bilo na mesu mrtvih, 37 oseb pa je težko ranjenih. Tekmovalka je tudi težko ranjena.

1000 žrtev vročine v Ameriki

Newyork, 13. julija. AA. (DNB.) V kraih, ki jih je zadela suša, je včeraj prvič po šestih tednih padlo obilno dežja. Število smrtnih primerov za-radi nenavadne vročine je naraslo na tisoč.

Mezdno gibanje v Strojnih tovarnah in livarnah

Ljubljana, 14. julija.

Strojne tovarne in livarne dolgujejo že dalj časa na plačah in mezdah svojim delavcem pre-cejšnjo vsoto 200.000 Din. Poleg tega pa se delo v livarnah zelo nereditno vrši, kar je vzrok v tem, da nima na razpolago naročil. Material je nakopičen sicer v velikih množinah, trgovci pa da nimajo sredstev, da bi blago rešili. Veliko nezadovoljstvo je med delavci nastalo tudi radi tega, ker ga je vodstvo livarne obvestilo z navadnim letokom, da delo v livarni počiva. Nekaj teh delavcev se vozi od daleč in je tako prišlo na delo zastoj, kajti moralo se je vrniti. Vsled takega stanja so delavci sklenili, da začno mezdno gibanje. V livarni je pri-zadetih 180 livarniških delavcev, poleg tega pa še mnogo drugega delavstva, ker so mezde precej v zaostanku.

„Ponesrečeni“ turist

je v veseli družbi rajal okrog, med tem ko so ga iskale ekspedicije . .

Ljubljana, 14. julija.

Kakor blisk se je včeraj raznesla po Ljubljani vest, da se je na Korošici ponesrečil nek Zagrebčan. Nesreča naj bi se pripetila zadnje nedelje, ali pa kak dan prej — tako so pravile informacije. Kaj točnega nihče ni znal povedati, mi pa smo morali priti na jasno. Na vse zgodaj smo danes začeli vrtati po telefonih: Kamnik — nič, Celje — poklicani še spijo, na pošti ne vedo nič. Začelo se je po Logarski dolini navzgor. Zopet nič, na koncu pa se je javil nekje iz Ljubnega moški glas, iz Solčave pa blagodonec ženski glas, ki je na mah razjasel vso skrivnost pogrešane. Nežen glas je pripovedoval:

»Pri nas je dalje časa stanoval nek jurist iz Zagreba. Piše se Radko — tu je malo zabrenčalo in se imo ni dobro slišalo... Ta je pred nedavnim odšel na Korošico, še prej pa je dejal, da se vrne drugi, najpozneje tretji dan. Radkota pa ni bilo ne tretji, ne četrti, ne peti dan. Pri nas pa za svoje letoviščarje skrbimo in smo zato obvestili SPD, da Radkota ni. Takoj so se odpravile v hribe ekspedicije, ki so preiskale vse terene, kjer bi utegnil Radko hoditi. Pa ga niso našli in niso. Vsakdo je bil po teh okoliščinah prepričan, da se je Radko ponesrečil.

No, včeraj pa se je Radko naenkrat vrnil čil in

vesel v Ljubno. Sploh ni utegnil pripovedovati kako je našel prijateljsko družbo in kje vse je bil: na Korošici, na Planini, na Planjavi, v Kamniški Bistrici, na Zojzovi koči, na Češki koči, na Jezerškem, na Grintovu; potem pa zopet po vseh mogočih grebenih nazaj v Ljubno. O tem, da bi ga kdo iskal, se mlademu turistu ni niti sanjalo . . .

Taka je bila zgodba o pogrešanem turistu. Ekspedicija, ki ga je iskala v nedeljo na Korošici, je prišla v stik s turisti in jih seveda povpraševala, če je kdo videl takega in takega turista, ki niti v planinskih knjigah ni bil vpisan. Ti turisti so seveda takoj razširjali vest o iskanem turistu naprej in tako je prirajala vest tudi v Ljubljano.

Na stvari torej v končnem efektu ni nič resnega. Je pa naravnost obdobje vredno brezglavo ponašanje mladega jurista, da kot tujec odide v hribe ter prej trdi, da se vrne najpozneje v dveh ali treh dneh, potem pa ga kratkoma ni. V takih slučajih si pač ne moremo misliti drugega, kakor da hoče mlad fant postati — popularen, ker ga morajo iskati planinske ekspedicije in ker na ta način ves svet zve, da je prehodil vse Kamniške planine. V interesu pravilnega reševanja in neizrabljanja naporov s strani planinskih ekspedicij bi bilo, da se za take slučaje zakonitim putem normirajo prav običajne sankcije!

V nedeljo vsi na Komno k otvoritvi novega planinskega doma

Ljubljana, 14. julija.

Prihodno nedeljo, 19. julija, slavi naše planinstvo zopet velik praznik: otvorjen bo nov krasen planinski dom na Komni nad Bohinjskim jezerom.

Dom na Komni (1520 m) stoji na robu prostrane Komne ob vzhodni Bogatina. Iz doma je krasen razgled na Bohinjsko jezero, na vse Bohinjsko dolino, Peršivec, Tičarico, Triglav in Bogatinsko skupino.

Kaj bo pomenil novi planinski dom na Komni nam povedo gole slike, ki označujejo čas, za koliko je novi dom oddaljen od posameznih planinskih izhodšč. Iz teh časovnih razdalj se namreč vidi, da je novi dom sredi planinskih tur, kjer je bil z ozirom na oddaljenost ostalih postojank zelo potreben.

Dostopen je dom: od buffeta pri Savici dve uri, od hotela Zlatorog 3 ure, od kočice pri Triglavskih jezerih 2 in pol ure, od Skalaškega doma na Voglu 5 ur.

Ni treba posebej omenjati, da bo dom na Komni, ki je plod marljivega in vztrajnega dela naših planincev, izpopolnil vseh planinskih postojank v naših Julijskih Alpah ter s tem pripomogel k večjemu razmahu turizma. Saj je ravno na tem mestu bil dom zelo potreben. Ni pa to navaden dom, kakršnih smo doslej navajeni, marveč pravi hotel. Saj ima kar dve nadstropji ter ustreza vsem zahtevam sodobnega planinskega doma: ima centralno kurjavo, tekočo vodo in elek-

triko. V domu so 4 sobe z eno posteljo in 12 sob z dvema posteljama, 8 sob s 4 posteljami, 2 moški in 1 žensko skupno spalnico. Tekoča in mrzla voda sta tudi na hodniku in deloma v spalnicah. Gostom sta na razpolago dve kopalnici. Velika in mala jedilnica in pivnica s krasnim razgledom na Bohinjsko jezero imajo prostora za slo dvajset oseb.

Kljub vsej tej udobnosti je nastavila uprava doma izredno nizke cene in stane prenočišče za člane SPD: v skupni spalnici 10 din, v I. nadstropju 20 din, v II. nadstropju pa 15 din, za nečlane SPD pa stane vsako prenočišče po 5 din več.

K otvoritvi tega novega planinskega doma bo v nedeljo pohitelo gotovo vse, ki je navezano na naše planinstvo. Saj pa so k otvoritvi tudi zelo ugodne zveze. V Bohinjsko Bistrico prihajajo vlakci: ob 8.22, ob 10.42, ob 12.02, ob 15.07, ob 18.54 in ob 21.47. Od vseh teh vlakov so ugodne avtobusne zveze. Avtobusna vožnja od Boh. Bistrice do hotela Zlatorog stane 15 din, za člane SPD z izkaznico pa 13 din. Avtopodjetje Ažman (avto-taksi za 7 oseb) pa vozi od kolodvora do buffeta pri Savici, od koder je do novega doma najbližji dostop, po sledečih cenah: za 3 osebe skupaj 60 din, za vsako nadaljno osebo po 20 din več. Pri restavraciji »Savica« so na razpolago nosači. Za goste, ki se prijavijo za več dni, preskrbi oskrbnica doma brezplačno prevoz prtljage s konjem, ako pravočasno prijavijo točen čas prihoda.

Celjske novice

Poskus samomora. V soboto zvečer je 18 letna kuharica Milka T. iz Šmarja pri Jelšah okrog 21 pila v mestnem parku lizol. Prepeljali so jo z reševalnim avtomobilom celjske reševalne postaje v bolnišnico, kjer so ji izprali želodec in je sedaj izven nevarnosti. Vzrok, ki je dovedel Milko do obupnega dejanja, ni znan.

Zriva nesreč. Malovžu Viljemu, 14 letnemu posestnikovemu sinu iz Hramšč pri Veliki Pirešici, je v nedeljo v gozdu spodrsnilo, je padel in si zlomil levo nogo. — Zupanc Ana, hči železničarja iz Tekečeva pri Rogaski Slatini, stara 4 mesece, je v soboto doma padla in si zlomila desno roko. — Rihar Albin, sin drvarja iz Radolice pri Lučah, star 5 let, je doma padel in si zlomil desno nogo. — Od-lazek Albin, sin pos., star 20 let, doma s Slavne pri Sv. Križu, je doma padel in si prebil čelo.

Stanje brezposelnosti. Dne 10. julija je bilo pri ekspozituri Borze dela v Celju prijavljenih 201 brez-

poseln, med temi 20 žensk. Prejšnji izkaz je imel še 253 brezposelnih delovnih moči. Tako nizkega stanja že dolgo ni izkazovala statistika Borze dela v Celju. Delo dobijo: 3 hlapi, 1 slikar, 1 hotelski sluga, 1 perfektna kuharica, 1 kuharica k orožnikom, 1 natakarica, 1 sobarica, 1 gostilniška služkinja, 1 služkinja in 1 kmečka dekla.

Stoletnica rojstva opata Ogradija. Danes je minulo 100 let, kar se je rodil v Gornjem gradu prejšnji celjski opat Francišek Ogradi. Opat Ogradi je slovel kot vzoren katoliški duhovnik ter kot odločen in zaveden Slovenec, ter je imel posebno v tistih časih, ko je z vso silo priiskal val germanizma, zelo težko stališče. Klonil ni nikdar ter si je s svojo odločnostjo pridobil v vseh krogih, tudi med nasprotniki, globoko spoštovanje. Ob 100 letnici njegovega rojstva je bila danes v opatijski cerkvi črna sv. maša.

Požar pri Vojniku

Celje, 13. julija.

Danes okrog 3 popoldne je izbruhnil v gospodarskem posloju posestnika Pavla Dobrotiška v vaki Vojnik-okolica požar. Gospodar je nekoliko prej požgal v bližini neko stišče in je možno, da je veter zanesel kako iskro v seno, ki se je sušilo na latak zokolca. Požar se je hitro razširil in je kmalu pogorelo celo gospodarsko poslopje, v katerem se je nahajalo seno. Na kraj požara so prihleteli gasilci iz Vojnika, ki so pa mogli požar samo lokalizirati. Lastnik je bil zavarovan za 8000 din in je škoda deloma krita z zavarovalnico.

Tragično pri vsem tem je dejstvo, da je pri istem posestniku gorelo ravno pred enim letom. Dne 14. julija lansko leto mu je ogenj, ki ga je povzročila strela, uničil isto gospodarsko poslopje, katerega si je po ognju postavil nanovo. Prav ob letu je posestnika Dobrotiška zadela ista nesreča.

Stavka v tekstilni tovarni „Elka“

Danes je ponovno izbruhnila v tekstilni tovarni »Elka« (lastnik g. Kudis) stavka vsega delavstva. Do stavke je prišlo, ker je podjetje odpustilo eno delavko. Vse stavkajoče delavke, ki se nahajajo v tovarni, zahtevajo, da vzame podjetje odpuščenno delavko nazaj.

Kranjski župan in podžupan razrešena

Kranj, 13. julija.

Prejšnji teden sta prejela od bana razrešilne dekrete predsednik občine g. Pirce Ciril in prvi član uprave g. Mayer Mavrilič. Razrešena sta bila na podlagi § 52 finančnega zakona. Sedaj vodi županske posle g. Tajnik F., ker je bil kot tretji izvoljen na listi g. Pirca. Na zadnji občinski seji je bil prebran tudi razrešilni dekret kr. banske uprave, v katerem stoji, da sta razrešena radi nečastnih in po kazenskem zakonu kaznivih dejanj. Prepis dekreta je bil poslan tudi državnemu pravdnistvu radi kazenskega postopanja.

Občinski moške pa so se radi razrešitve obeh odbornikov pritožili na Upravno sodišče v Celju. Vsi meščani pa nestrpno pričakujejo, kaj bo ukrenilo sodišče v Celju, še prej pa, kaj bo ukrenil državni pravnik v Ljubljani.

„Zbor“ zboruje

Celje, 14. julija.

V nedeljo je zboroval »Zbor« v prostorih nabavljane zadruga državnih uslužbencev. Poročal je g. Ture Sturm iz Ljubljane v navzočnosti 8 ljudi. Zato se nam ne zdi vredno o vsebini in poteku zborovanja poročati.

Zagonetno zastupljenje

Maribor, 13. julija.

V neki gostilni v Vetrinjski ulici se je nocoj proti večeru nenadoma pojavil neki krošnjar suhe robe ter prosil goste, da pokličejo stražnika. Ti so mu ugodili in krošnjar je izjavil, da je zastupljen. V dokaz je kazal jezik in usta, ki je imel vsa ožgana od neke jedke tekočine. Stražnik je poklical reševalce, ki so krošnjarja takoj prepeljali v bolnišnico. Še predno so reševalci prišli, je povedal krošnjar stražniku svojo zagonetno zgodbo, ki kar malo verjetno zveni. Dejal je, da se piše Miha Majcen ter se pravišlja s krošnjarstvom suhe robe. Doma je iz Hrvaškega. Ko se je danes mudil na Pohorju, je srečal nekega znanega pohorskega padarja, ki zdravi ljudi in živali in ta da ga je spravil v nesrečo. Vilj mu je v obraz nek jedko tekočino, da bi ga omamil ter mu je potem skušal odvzeti denar. Omama pa ni delovala in krošnjarju se je posrečilo pobegeti. Prišel je v Maribor, da bi ta napad prijavil in dobil zdravniško pomoč. Pri tej svoji izjavi je vztrajal Majcen tudi v bolnišnici. Opečen jezik in ožgana usta pričajo, da so ti deli v resnici prišli v dotiko z nekim jedkim strupom, vendar je prav malo verjetno, da bi mu bil strupeno tekočino nekdo namenoma brizgnil v obraz.

Odlično delo mladega umetnika

Ljubljana, 14. julija.

Mladi akademski kipar Edvard Salesin iz Trbovelj v javnosti še ni preveč znan, pač pa uživa v strokovnih umetniških krogih že dober ugled. Sedaj dokončuje umetniško akademijo v Zagrebu. Edvard Salesin je sin rudarske družine, s svojim talentom je že zgodaj zbudil pozornost. Izdelal je odlične portrete skladatelja Srečka Koporca, ki ga je sam vili v bron v livarnici umetniške akademije. Delo je odkupilo pevsko društvo »Slavec« ter ga bo drevi na svojem občnem zboru poklonilo Srečku Koporcu kot svojemu častnemu članu. Mlademu umetniku Salesinu k njegovemu delu udeležitvam in se nadejamo, da bomo še večkrat čuli kaj dobrega o njem.

Razprava proti Arnavtoviću

ali „požrtvovalno“ delo „ljudskih“ zastopnikov

Belgrad, 14. julija. m. Dri večeršnjem nadaljevanju razprave proti Damjanu Arnavtoviću in tovarišem, so bili zaslišani še zadnji 4 soobtoženci Dragiša Milovanović, Mirko Urošević, Jovan Nenadović in Srško Vukanović. Razprava je trajala celih 6 ur in je bila tudi zelo zabavna. Prvi obtoženeц je poklical poslušalce v spomin vse svoje veliko »delo za narod«, ki ga je opravil s tem da je po belgrajških lokalih zapravljval svoj denar s popivanjem po vse noči. Mirko Urošević pravi, da so ga ostali poslanci, ki so z njim vred obtoženi, zelo radi imeli radi njegovega krasnega glasu, pa tudi radi tega, ker je bil mojster v igranju kart. Kdor je poslušal njegov zagovor, je pač točno lahko uvidel, kako so ti poslanci »zaslopali« svoje strahotno ljudstvo in kako veliko srce so imeli zani. Mirko Urošević se je tavno tako poizkušal naslikati visokemu senetu kot človeka, ki se je razgovarjal samo z visokimi političnimi osebnostmi, ne pa z navadnimi ljudmi. Jovan Nenadović pa se zagovarja s tem, da je že dva meseca pred atentatom odpoval v Švicco in da ni vedel prav nič, kaj se pripravljajo. Srška Vukanovića pa je skrbela samo bolezen otroka nekakega njegovega sorodnika. Bil pa je, kakor pravi na svoje veliko presenečenje, tačak, ko se je vrnil v Belgrad, aretiran, kljub te-

mu, da ni imel nikake zveze z Arnavtovičem. Tok je bil torej zagovor obtoženih poslancev! Vsi seveda izjavljajo, da se prav nič ne čutijo krive.

Po kratkem odmoru je bila zaslišana včeraj že prva priča Stojadin Dimitrijević, ki precej obremenjeno govori o obtoženci. Ob 2 popoldne je bila razprava končana, nadaljuje pa se danes dopoldne, ko so na vrsti še druge priče.

Prvi je prišel na vrsto danes poslanec Ačim Popović, ki je povedal, da je sedel dne 6. marca v narodni skupščini tik za Aranavtovičem in da je pomagal Dimitrijeviću, da sta atentatorja krotila. Povedal je tudi, da je bil Aranavtović, ki je prišel iz častnikarske lože v skupščinsko dvorano, precej nasilen in da mu je moral poslanec Kunjašić prepustiti svoje mesto, ki mu je bolj ugajalo za primer kakega nerada. Priča sta postavila nekaj vprašanj še državni tožilec in Aranavtovičev zagovornik Vojanac in ga skušala z njimi spraviti s tira. Ačim Popović je bil tudi zaprežen. Med njegovim pričevanjem se je silno razburil tudi Mirko Urošević tako, da ga je moral predsednik senata trikrat opominjati, češ, da to ni skupščina, ampak sodišče in da razpravo vodi on. Če pa ne bo dal miru, da ima na razpolago še druga sredstva. Zaslišan je bil še do časa, ko to poročamo, kot priča Djura Čejović.

Plavalna tekma Ljubljana : Celovec 58 : 55

V nedeljo so bile na Vrbskem jezeru medmestne plavalne tekme med Ljubljano in Celovcem. Kljub temu, da Celovčani s tehnično izvedbo prireditve našim tekmovalcem niso šli v nobenem oziru na roko, je zmagala ljubljanska postava z 58 točkami proti 55, ki si jih je priboril Celovec. Posamezni rezultati so sledeči:

Dopolodne:
Štacija 3x100 mešana — dame: 1. Ljubljana (Bradač, Binder, Kržan) 4:50, 2. Celovec 5:32.

200 m prsno: 1. Vilfan (Ljubljana) 2:24. (To je izredno dober rezultat, ki mu brez dvoma zagotavlja olimpijsko udeležbo tudi v tej disciplini.) 2. Zobernik (Celovec) 2:16.7; 3. Mihalek (Ljubljana) 2:34. 4. Dornakšec (Celovec) 2:45.3.

100 m hrbtno: (tu je moral Vilfan takoj zopet na start!): 1. Schell (Lj.) 1:15.2 (II); 2. Vilfan (Lj.) 1:24.6; 3. Pab (C.) 1:26.7; 4. Baeske (C)

100 m prsno dame: (tu je morala Ljubljana nastopiti brez svoje najboljši moči — Grošljeve, ki iz zdravstvenih razlogov ni mogla tekmovali). Prva je prišla na cilj Celovčanka, druga Bradačeva

(Lj.) 1:29.9; 3. Dolenc (C.) 1:31 in 4. Križanova (Lj.) 1:34.

Popoldne:
S tem je bil izčrpan dopoldanski program Popoldanske tekme so končale tako-le:
100 m prsno dame: 1. Binder (Lj.) 1:39.9; 2. Kraker (C.) 1:40; 3. Finc (Lj.) 1:43 in 4. Polank (C.)
200 m hrbtno: 1. Zobernik (C.) 2:54.9; 2. Cerer (Lj.) 2:59.9; 3. Zobernik Rudi (C.) 3:06.2; 4. Binder (Lj.) 3:10.

Štacija 4x100 m prsno: 1. Ljubljana (Schell, Zihel, Cerer, Vilfan) 4:27. Celovška štacija je prišla na cilj kakih 50 m za ljubljansko.

Končno stanje točk: Ljubljana 58, Celovec 55.

Water-polo 3:2 za Celovec.

Water-polo tekma je sicer končala s 3:2 za Celovčane, vendar moramo reči, da jim je priboril zmago sodnik, ki je sodil tako pristransko, da bi ga doli kje, v kakem južnem kopalšču, gotovo vrgli v vodo. Upajamo, da se pri bodočem srečanju s Celovcem take stvari ne bodo ponavljale.

Golega človeka so vodili po cesti

Maribor, 13. julija.

Na Pobrežju se je pripetil sinoči dogodek, ki je razburil celo Zrkovsko cesto. Za uvod mu je služil srdit preprič, ki je izbruhnil v neki gostilni med skupino mladih ljudi, ki je tam popivala. V lase sta si skočila dva delavca, ki ju je gostilničar končno vrgel na cesto. Tam sta nadaljevala svoj pretep, pri katerem je eden izvelkel nož ter razrezal nasprotniku njegovo 900 din vredno obleko. Ta spopad na cesti je opazoval 30 letni delavec Mihael Lazar. Pristopil je k obema pretepacema, da bi napravil mir, pri tem pa je slabo naletel. Oba pretepača, ki sta si bila do tistega hipa v laseh, sta naenkrat prenehala z medsebojnim obdelovanjem in sporazumno navalila na Lazarja. Trdo sta ga prijela ter z grožnjami prisilila, da se je popolnoma slekel. Potez sta mu dala obleko pod pazduho, roke pa zvezala z jermenom ter ga vlačila po Zrkovski cesti nekaj časa gor in dol. Ljudje so strme gledali nenavaden prizor, niso si pa upali pomagati iz strahu, da bi še oni kakšno neprijetno izkupili. Nazadnje sta zaprla oba napadalca svojo žrtev v neko kovačnico, kjer je Lazar ostil štiri ure. Sele proti jutru sta ga izpustila iz tega zapor. Lazar je šel takoj k orožnikom ter jim vse prijavil. Zaprta je izgubil iz žepa denarnico, v kateri je imel 2500 din.

Tedenska lekarniška nočna služba v Mariboru

Maribor, 13. julija.

Brez stvarne potrebe je prejšnja banska uprava izpremenila dotodajni turnus nočne lekarniške službe v Mariboru. Dolga leta je bila v Mariboru v veljavi tedenska menjava lekarn v nočni službi, po izpremembi pa je bila upeljana dnevna menjava. Niti občinstvo, niti zdravniki, še manj pa lekarnarji so bili s takim načinom zadovoljni. Opevanje so prosili, da bi se uvedla zopet tedenska služba, iz nerazumljivih razlogov pa je bila njihova prošnja vsakokrat zavrnjena. Šele ban dr. Natlačen je sedaj rešil njihovo prošnjo. Z novo uredbo, ki stopi 1. avgusta v veljavo, se ureja lekarniška nočna služba za celo banovino. Za Maribor velja zopet tedenska menjava.

Občinske volitve v Stari Oselci

Škofja Loka, 14. julija.

V nedeljo so bile občinske volitve v občini Stara Oselca. V občini so se tudi nasprotniki hoteli postaviti s svojo listo, toda ni se jim posrečilo spraviti skupaj dovolj kandidatur in tudi bojazen pred izidom glasovanja jih je menda odvrgla od samostojne liste. Tako je postavila listo samo JRZ in je dobila 293 glasov ter s tem vse mandate.

Modna revija obrtnikov na „Mariborskem tednu“

Če pomislimo, kako izredna privlačnost je bila modna revija na lanskem Mariborskem tednu, lahko trdimo, da bo modna revija na jubilejnem »V. Mariborskem tednu« prava senzacija v Mariboru, ker jo bodo priredili naši obrtniki sami in s tem uveljavili oblačilno stroko. Modna revija obrtnikov ima predvsem namen odločno povdariti, da imamo, kar se oblike tiče, sami doma vsega dovolj in da lahko glede izdelave in krojev brez skrbi tekmujejo s tujino. Mirno lahko trdimo, da bo letošnji jubilejni Mariborski teden, ki bo že petič utrdil svoj sloves in podčrtal neizbežno potrebo te prireditve, zelo preseagal vse dosedanje, saj je na sporedu mnogo novitet in odličnih posebnosti, tako da bo z modno revijo postal le še bolj reprezentativen. Naši obrtniki so se z veliko ljubeznijo podali na delo in prav nič ne dvomimo, da bo njihova

modna revija nekaj res privlačnega in za Maribor velika posebnost, saj bo revija rezultat složnega dela našega obrtniškega stanu oblačilne stroke. Za prireditev vlada med obrtniki veliko zanimanje, saj se je doslej prijaviło že 40 udeležencev. Seveda to število še ni dokončano in se bo tekom prihodnjih dni še zelo povečalo. Za modno revijo je že sedaj pripravljenih 60 kompletnih modelov, ki bodo same specializirane naših obrtnikov. Za impozantno modno revijo se je prijaviło že šest brhkih manekenk, vendar pa se bo njih število še izpopolnilo.

Mariborski obrtniki so si letos izbrali za konferenciera na modni reviji odličnega komika in mariborskega gledališkega igralca g. Antona Harastovića, ki je izdelal dekoracijski načrt dvorane in nastudiral izvajanja predvajajočih manekenk.

Modna revija obrtnikov bo v telovadnici dekleške meščanske šole v Cankarjevi ulici. Revija bo pričela z otvoritvijo Mariborskega tedna, t. j. 1. avgusta in bo trajala do 9. avgusta. Predstave bodo ob delavnih dvakrat dnevno, ob 18. in 20. uri, ob nedeljah pa trikrat, in sicer dopoldne ter dvakrat popoldne.

Ministrski predsednik v Kranju

Kranj, 14. julija.

Snoči je prišel z Bleda v Kranj ministrski predsednik g. Stojadinovič z večjo družbo. Ogledali so si mesto, nakar so šli na večerjo v hotel »Stara pošta«.

Seveda se je takoj zbralo pred hotelom precej radovednežev, ki bi radi videli našega predsednika. Vendar se vsem to ni posrečilo, ker se je vsa družba precej časa mudila v hotelu; zatem pa je ministrski predsednik nadaljeval pot v Belgrad.

Še o tekmah v Zagrebu

Nemci so odnesli zmago in si priborili evropsko prvenstvo. To ni bilo nikako iznenadenje, kajti bile bi presmele nade misliti, da bi postala Jugoslavija v svojim mladim tenis sportom prvak med tako rutiniranimi mojstri, kakor so Nemci. Naš tenis se je začel razvijati in sodelovati pri mednarodnih tekmah komaj par let nazaj. Nismo niti pričakovali, da bodo naši igralci dosegli tako lepe uspehe pri pokalnih tekmah. Vse te zmage niso bile samo slučajne in je Jugoslavija popolnoma zaslužno prišla v finale.

Brez dvoma, da je bilo pričakovati nemško zmago, vendar naša reprezentanca ni pokazala take igre, ki bi jo opravičila za njene prejšnje uspehe. Večina je upala, da bo Jugoslavija nudila Nemčiji prav resen odpor in da njena zmaga ne bo tako lahko pridobljena, kakor so si to oni predstavljali. Nemci so polegali največ na v. Cramma, potek igre pa je pokazal, da je Henkel prav tako izvrsten igralec in na momente je bil še boljši od njega. Proti takemu nasprotniku se je res težko boriti. Punčec, od katerega se je največ pričakovalo, je skoraj popolnoma odpovedal. Njegova igra je bila slaba in le bolj defenzivnega značaja.

Slab vtis sta popravila drugi dan par Kuku-ljević-Mitić, ki sta podala lepo igro, vendar Nemcem nista mogla izrgati niti ene točke. Mitić je pokazal sposobnosti, ki mu z ozirom na njegovo mladost obetajo še velike uspehe. Poznani so mu vsi udarci, ki sicer še niso dovršeni — toda saj v Cramm vezba svoje že 15 let — in za nekaj let bomo lahko v Mitiću imeli mojstra svetovnega slovesa.

Glavni vzrok poraza je vsekakor nadmoč nasprotnikove igre. Da pa je imela Nemčija tako lahko zmago, k temu je največ pripomogla nezadostna obrbenost naših igralcev. Manjkalo je srčnosti, da zaigrajo odločno in da dosežejo, če ne zmage, vsaj časten poraz.

Carigrad, 14. julija. m. Turška nogometna zveza je po tekmi med jugoslovanski in turški izbranim moštvom ugotovila, da turški nogometaši niso dovolj pripravljani, da bi mogli sodelovati na olimpijadi v Berlinu. Zaradi tega je vodstvo odpovedalo to sodelovanje.

Ljubljana danes

Koledar

Torek, 14. julija: Bonaventura.
Sreda, 15. julija: Vladimir.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjini trg 5, Tel. 21-15; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10; mr. Bobinec ded., Rimska cesta 31, Tel. 29-54.

Davčni obvezanci se obveščajo, da so sezname o neposrednih davkih razgrnjeni davčnim zavencem in vpogled v mestnem odpravnstvu, Mestni trg št. 27/III, soba št. 48, od 13. do 20. julija 1936. — Mestno poglavarstvo v Ljubljani, dne 13. julija 1936.

Sneberje-Zadobrova. Pevsko društvo priredi v nedeljo, 19. l. m. pevsko veselico na vrtu tov. Lovšeta. Začetek ob treh. Vrši se ob vsakem vremenu.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 14. julija: 12.00 Zani simfonični orkestri (plošče) 12.45 Poročila, vreme 13.00 Čas, spored, obvestila 13.15 Reprodukcijski koncert zbor praviških učiteljev 14.00 Vreme, borza 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila 19.30 Nacionalna ura: Ivan Filipovič, organizator učiteljskega (Skavič iz Zagreba) 19.50 Zbor balalajk (plošče) 20.10 Dolzavska ura: Boljševiška mladina (glavni urednik g. dr. Ivan Ahčin) 20.30 Akademski pevski kvintet 21.15 Radijski orkester 22.00 Čas, vreme, poročila, spored 22.30 Radijski jazz.

Drugi programi

TOREK, 14. julija. *Belgrad I*: 19.50 Francoski veser 22.40 Plesne plošče — *Belgrad II*: 20.00 Jugoslovanski motivi v Beethovenovi VII. simfoniji (Zvrdil-novič) — *Zagreb*: 20.00 Violina Ljubov Vokalni koncert 21.30 Radijski orkester — *Dunaj*: 20.00 Zabavni koncert 22.10 Komorna glasba 22.55 Plesna glasba — *Budimpešta*: 20.00 Plošče 21.30 Koncertni orkester 2300 Cigarska glasba — *Milan-Trst*: 20.45 Področna opera «Clovek, ki se smejel, nato plesna glasba — *Rim-Bari*: 20.40 Antomolijeva komedija «Hiša v tri nadstropja» 22.30 Plesna glasba — *Praga*: 20.50 Planquetteova komična opera «Kornviljski zvonovi» — *Variava*: 21.00 Francoska glasba 22.15 Plesna glasba — *Nemške postaje*: 20.10 Orkestri, zbori in solisti — *Berolinster*: 20.00 Oporotni veser 21.35 Vokalni kvartet 21.55 Orkestralni koncert — *Strasbourg*: 20.30 Proslava francoskega narodnega praznika.

Avtomobil zbil kolesarko

Kranj, 13. julija.

Danes dopoldne se je pripetila težja nesreča 26-letni Dovžanov iz Srakovelj pri Kranju. — S kolesom se je peljala v mesto na sejem, ko jo je v bližini Prevole hotel prehiteti g. Hribar iz Golnika s svojim avtomobilom. Z blatnikom je zadel v kolo in zbil Dovžanovo po cesti.

Hribar je ponesrečenko takoj vzel v svoj avtomobil in jo odpeljal v Kranj k zdravniku dr. Novoselskiju, ki pa je odredil takojšen prevoz v bolnišnico radi hudih notranjih poškodb. Ponesrečenka je do Ljubljane bila v nezavesti in je njeno stanje zelo resno.

Takoj, ko so Dovžanovo odpeljali v ljubljansko bolnišnico, je javil g. Hribar vsu nesrečo orožniški postaji. Narednik vodja g. Kemperle se je takoj odpeljal na kraj nesreče, kjer je ugotovil, da je Dovžanova sama precej kriva, da je prišlo do nesreče. Kakor so pripovedovali očividci nesreče, je vozila ona po levi strani ceste, ko pa je zaslišala za seboj avtomobil, ni vedela ali bi vozila na desno stran, ali pa bi ostala na levi in je v tem strahu kolebala zdaj sem, sedaj tja. Avtomobil je zavil med tem močno na desno stran, tako da so stranske kolesa vozila popolnoma po občestnem jarku, a tisti trenutek je tuji ponesrečenka zavila na desno stran ceste in sunek z blatnikom je bil nezogiben. Le temu, da je avtomobilist zavozil kolikor močnejše na stran ceste in da je omilil precej brzino, se ima ponesrečenka zahvaliti, da ni prišlo še do težje nesreče.

Iz Cerknice

Nabori. Vojaški nabori, katerih se morajo udeležiti mladeniči, rojeni l. 1916. bodo 28. julija t. l. Kopalnice. Ni še dolgo od tega, ko smo ravno na tem mestu pisali o potrebi kopalnic. Cerknica je kraj s par tisoč prebivalci. Povrh tega pa je tu vedno mnogo tujevc, ki hodijo na jezero. Prava sramota pa je bila, da nismo imeli kraja, kamor bi se šli lahko kopat brez skrbi. Če je kdo šel v Kolenjo, je moral biti vedno pripravjen, da pride lastnik dotičnega travnika in ga odžene. Zdjaj pa je to veliko potrebo uvidelo prvo prosvetno društvo. Kupilo je travnik in upamo, da bodo z deli kmalu pričeli. Zdjaj je prav veliko kopalcev v jezeru, ki je prav toplo.

Gradbena sezona. Predvojna Cerknica je imela nekaj čez 200 hiš. Po vojni pa so se začele dvigati kakor gobe po dežju. Kljub temu, da smo v težkih denarnih časih, vendar ljudje zdaj kar naprej in se tam pri novi cesti dviga nekaj prav priznanih vil. Poleg ostalih zida sedaj tam tudi g. Petrič. Pa ne le vile, tudi majhne hišice zdaj tam na Mravi. Sedaj šteje Cerknica nad 300 hiš.

Vrnili se je. Pred par leti je »Slovenec« poročal, kako so italijanski obmejni stražniki prijeli tri cerkniške fante, ki so »švercali tja čez«. Bili so to: Zakrajšek, Homovc in Kramar. Ko so bili obsojeni, so jih odpeljali na razne otoke. Kljub temu, da so starši delali prošnje, ki so stale več sto lir, se je predčasno vrnil iz zaporov še samo Kramarjev.

Slaba sadna letina v Slov. goricah

Sv. Ana v Slov. goricah, 14. julija.

Zgodaj spomladaj so kazali sadonosniki po Slov. goricah zelo dobro in je kmet upadal na dobro sadno letino kot je bila l. 1932, ko se je iz Slov. goric izvozila ogromna množina sadja. Sedaj pa je upanje obilne sadne letine padlo, ker je odpadlo 50% dobro razvitega sadja radi neke sadne bolezni, ki je zavladala po vseh sadonosnikih Slov. goric. Kmet je že računjal na dober dobiček, ko bo drago prodajal sadje. Prizadeti so tudi vinogradniki, ker se je grozdje razen šmarnece in izabele posušilo in odpadlo. S tem ni sadjar in vinogradnik hudo prizadet, ker je uničena zlahka vrsta sadja in posebno pa še zato, ker bi letos le malo delalke dražje prodajal kakor prejšnja leta, ko so bile letine v splošnem še dosti dobre, cene pa zato precej nizke.

Odvetnikova žena: »Upam, da vam s svojim obiskom nisem bila v nadlego, gospa zdravnikova.«
Zdravnikova: »Oh, nikakor ne, gospa odvetnikova. Res mi ni po volji, če me ljudje obiskujejo, toda zato sem tem bolj vesela, kadar odidejo.«

55 dežnikov, 11 klobukov, 2 palici

ali profesorji potujejo...

Ljubljana, 14. julija.

Počitnice so tu, profesorji potujejo. O tem vedno povedati ne samo dijaki, ki jim sedaj čez počitnice ni treba imeti vedno pred očmi strogih profesorjevih oči, marveč tudi ljudje, ki na prvi pogled nimajo prav ničesar opraviti s profesorji. To so železničarji. Ti sicer profesorjev ne spoznajo na prvi pogled — vsaj v vseh primerih ne — sledijo pa prav zanesljivo profesorjem po vagonih klopeh, po vagonih policah in obešalnikih: ko vagoni svažajo, najdejo v enem ponošen klobuk, v drugem palico, vsaj v vsakem tretjem vagonu pa po en dežnik. Če je še čas, zgrabi železničar dežnik ter enostavno zakriči skozi okno: »Gospod profesor, pozabili ste dežnik!« Gotovo se bo na ta klic obrnila iz množice odhajajočih potnikov kakva zgrešena profesorska postava ter se zahvaljevala postrežljivemu železničarju. V mnogih primerih pa se železničarju kljub prizadevanju ne posreči najti lastnika, ali pa je za to že prepozno, ker so potniki že odšli. V takih primerih se najdeni predmeti stekajo na policiji. Policija

izdaja potem od časa do časa seznam najdenih predmetov, kateremu često odgovarja tudi seznam izgubljenih predmetov. Ljudje namreč, ki so kaj izgubili, se tudi javljajo na policiji in tam prijavljajo izgubljenost svojih stvari.

Zadnji seznam najdenih predmetov nam z vso gotovostjo dokazuje, da so počitnice in da so profesorji na potovanju. Vse polno je namreč v seznamu predmetov, katerih izguba je nerazdržljiva s profesorsko pozabljivostjo. Tako najdemo v seznamu, da je bilo v železniških vagonih med drugim najdeno:

55 dežnikov, 2 palici, 11 klobukov, 6 čepic, 2 baretki, 2 slamnika, 14 aktovk, 1 star nahrbtnik, 9 plaščev, 1 moška suknja, 2 para rokavic, dvojna očala in 1 termos-steklenica.

Če bo kdo od čitateljev sedaj pogruntal, da je med najdenimi predmeti tudi recimo njegov klobuk, naj se ne prime za svojo nepokrito glavo, marveč naj se enostavno poda na ljubljansko policijsko upravo, kjer mu bodo razkrito glavo zopet pokrili z njegovim lastnim klobukom.

Blejska dražba - odložena?

Bled, 14. julija.

»Slovenski dom« je že poročal o veliki dražbi, ki bi se morala vršiti 25. avgusta in ko bi morala priti na dražbo takorekoč polovica Bleda z jezerom vred. Sedaj je v tej zadevi nastopila zanimiva novost.

Razumljivo je, da se zavezanec g. Kenda na vse načine trudi, da bi privedel dražbo preprečil ali vsaj odložil. Kazalo pa je, da v tem ne bo uspel in da bo dražba 25. avgusta res tudi izvršena. Sedaj pa se po Bledu govori, da se je gospodu Kendi posrečilo prepričati blejski občinski svet, da je on — g. Kenda — poljedelec. To se pravi, da mu pretežni del Juhodkov izvira iz obdelovanja zemlje, ki da jo obdeluje sam s svojo družino. Blejski občinski svet je — tako se vsaj po Bledu trdi — na svoji seji v petek sklenil, da bo izdal gospodu Kendi potrdilo, da je poljedelec in da zemljo obdeluje sam s svojo družino. S tem potrdilom si

hoče potem g. Kenda priboriti pravice po uredbi o zaščiti poljedelcev ter izvršbo odložiti.

Spričo dejstva, da je gospod Kenda po splošnem mnenju vendarle hotelir odnosno podjetnik, ki živi od tujskega prometa, nas Blejčane zelo zanima, kako bo ta stvar končno izpadla. Ne vemo sicer, ali bo sodišče na podlagi potrdila blejske občine prisilno dražbo odložilo, vendar pa je verjetno, da se bo gospodu Kendi na ta način le posrečilo dražbo odložiti. Proti prvostopni rešitvi imata namreč tako zavezanec g. Kenda, kakor tudi zahtevajoca upnica, t. j. Zadrudna gospodarska banka, pravico pritožbe. Dasi je glede teh pritožb določen termin, v kolikem času morajo biti rešene, je prav lahko mogoče, da končna rešitev do sedaj določenega dneva prodaje ne bo pravomočna. Na ta način bi se morala razpisati nova prodaja, ta novi razpis pa bo zopet vezan na termine. Radovedni smo, kako se bo stvar razvijala naprej.

Popravila cest v trboveljskem revirju

Ljubljana, 13. julija.

Banska uprava se dobro zaveda, da so edino javna dela pravila pomoč za odpravo brezposelnosti. Zato v letošnjem letu po vsej Sloveniji skuša izpeljati čim več preložitve, popravil in ureditev banovinskih cest, pri katerih najde dela zlasti brezposelno delavstvo okrajev, v katerih se cestna dela opravljajo. Vsa taka popravila da izvršiti tehnični oddelek banske uprave po podjetnikih. Ker pa zahtevajo to krajevne razmere, pa opravila gradbena dela banska uprava v lastni režiji. Popravila v lastni režiji se ne izvršujejo zato, ker bi bila morda solidnejša od pravih, ki jih izvršujejo zasebniki, tudi ne zato, da bi bila cenejša, ampak le radi tega, da se po premišljeni izbiri zaposli najpotrebnejše delavstvo dotičnega okraja. Od zasebnega podjetnika namreč ni mogoče zahtevati, da bi zaposlil siromašnega in slabotnejšega očeta številne družine, če se mu ponujajo mlajše in boljše moči, katerih položaj pa ni tako slab. Ker so pa taka popravila vedno tudi socialna akcija, skrbí banska uprava, da

se razdeljujejo krediti tako, da ostane delavstvo čim delj časa pri delu, čeprav se radi tega režija nekoliko podraži.

Tako gradi tehnični oddelek banske uprave že od leta 1933 prav v smislu pomožne akcije preložitve ceste Trbovlje-Marija Reka. Preložitve tega klanca s cesto vred obsega 5100 m. Preloženca ima 12 velikih serpentin in dela še danes na njej okrog 100 delavcev iz Trbovelj in okolice. Na jesen bo delo opravljeno. Ta cesta bo omogočila ugodno zvezo Trbovelj s Savinjsko dolino in bo tako tudi omogočila gospodarski dvig krajev, skozi kateri vodi. Vsa preložitve bo stala približno 2 milij. din.

Prav tako bodo še letos začeli s preložitvijo ceste Trbovlje-Zagorje. Ta cesta bo v dolžini 4,5 kilometrov preložena in je tudi zamišljena kot pomožna akcija za brezposelno delavstvo. Iz banovinskega bednostnega fonda je za to preložitve na razpolago 300.000 din. Ker bo delo opravljeno v lastni režiji, bo šlo najmanj 200.000 od te vsote za delavske mezde.

Nova cesta Cajnarje-Ravnik

Cerknica, 13. julija.

Konec junija je začel graditi tehnični oddelek banske uprave skoraj 7 km dolgo cesto Cajnarje-Ravnik. Ta cesta bo ugodna prečna zveza med banovinskimi cestama Cerknica-Begunje-Sv. Vid in med cesto Velike Lašče-Mala-Slivnica-Grahovo-Varuh. Zdržila bo torej okolico Sv. Vida in Begunje z Bloško planoto ter s tem tudi z dolensko železnico pri Velikih Laščah. Njena važnost se bo pokazala prav posebno takrat, ko se bo zgradila železniška zveza s Sušakom. Hkrati bo vezala ta cesta velik del Bloške planote z Rakekom, kjer se bo z njo mogoče umakniti strmim klancem pri Radleku oziroma pri Bloški polici. V letošnjem letu bodo zgradili prvi del te ceste in je zato na razpolago 250.000 din. Vsa cesta bo stala okrog 1.700.000 din.

Z graditvijo so začeli pri Cajnarjih in dela sedaj že okrog 100 ljudi. Nova cesta se odcepi v bližini Hribjanske žage od ceste Begunje-Sv. Vid in gre kilometre daleč po dolini potoka Zviršče. Od tod bo šla čez most na drugi breg in se bo po vzhodnem prisojemnem pobočju stranske doline polagoma vzpenjala na višino Bloške planote. Ko

bo dosegla Bloško planoto, bo dolga že 6 km in bo tekla po zahodnem delom vasi Ravnik, kjer se bo cepila v dva kraka, od katerih se prvi združiti sredi vasi Ravnik, drugi pa na jugovzhodnem koncu vasi s sedanjo občinsko cesto Ravnik-Lahovo. Vsa dolžina ceste s 150 m dolgim krakom v vasi Ravnik znaša 6900 m. Ker se bo cesta skoraj ves čas vzpenjala proti Bloški planoti, je jasno, da bo večinoma v klancu. Zato teče le pičel kilometer po ravnini, 6 km ceste pa je bolj ali manj strm klanc, vendar ne presega njen vzpon nikdar 6%. Cesta bo široka 5 m in bo imela seveda precej ovinkov. V ostrejših ovinkih bo primerno razširjena na 6 ali 7 metrov.

V narodnogospodarskem oziru bo ta cesta imela velik pomen, zlasti za prebivalstvo neposredne okolice. Ker drži večinoma po dolini glavnega potoka, bo služila kot izvorna proga za vasi in naselja, na vzhodnih in zahodnih pobočjih doline potoka Zviršče. Te vasi doslej niso imele nikake primerne zveze s cestnim omrežjem in pomenu zanje zgraditev te ceste začetek nove dobe. Prihodnje leto bo banovina graditev nadaljevala in po možnosti pospešila, tako da bo cesta čimprej izročena prometu.

Spomini - po potrebi

Iz Mežiške doline

Prevalje, 14. julija.

»Slovenski dom« je že enkrat pisal o čudnih in svojevrstnih političnih razmerah v naši lepi Mežiški dolini. Na veliki nacionalno monopolizirani politični boben tolčejo pri nas še vedno ljudje, ki so poklicani in plačani za vse kaj drugega, kakor za to, da delajo svojo osebno politiko proti volji ljudstva. Kar je pa pri stvari najhujšega, je pa to, da ti ljudje, ki o sebi pravijo, da so inteligentni in kulturni, ne vidijo, da delo, ki je proti volji ljudstva, ne služi ljudskemu blagru in da si gospodje s takim protiljudskim delom naprtijo samo sovraštvo. Če jih pa potem kdo malo spomni na njihove prave dolžnosti, zaženejo v svoji občutljivosti tak krik in vik o najhujšem preganjanju in terorju, da se sliši od Guštanja do Ljubljane, včasih pa še naprej doli proti jugu. Svojege časa dni so temu kriku še kje prislunili, sedaj pa so že pogruntali, »kam pes taco moli« in zato tako vpije zamre že tam kje pred prvimi kotluskim klancem. Saj pa v resnici gospodje živijo še ravno tako mogočno, kakor svoj čas. Pod novim režimom se jim ni skrivil niti las, čeravno so ljudje pričakovali, da bodo nove razmere tudi njim pristigle grebene. Toda oni so gospodje, kakor so bili! Saj še ni dolgo od tega, ko je eden od njih — ko so pripravljali vse potrebno za sprejem našega ljudskega bana — na javni seji šolskega odbora v Guštanju dejal, naj le povedo banu, da prihaja v Mežiško dolino ne kot ban, marveč kot navaden politični eksponent. Pod prejšnjimi režimi naj bi se kaj takega zgodilo, kajne gospod, ki vas vsi poznamo! Spomnite se samo, kako so »nacionalni« ljudje svoj čas svojim nasprotnikom pošiljali kratkoma ploščila povelja, češ naj plačajo za »dobre namene« toliko in toliko, ker da bojo sicer ovadeni za ta in ta »delikt...«. No, seveda, blagajna je bila prazna, poželenje hudo, denarja pa od nikoder. V takem položaju je bila pač vsaka stvar dobrodo-

šla... Naj že bo, kakor hoče, samo za tako kratkovidne naj nas gospodje nimajo in naj ne mislijo, da smo na vse to že pozabili. Če hočejo, da jim spomin še bolj osvežimo, bomo pa ob priliki povedali še kaj drugega, n. pr. kako so pred par meseci predvajali film, o katerem niso pozabili povedati, kako so se zanj borili, da se jim ga je posrečilo dobiti v Guštanju, čeravno so ga dobili v roke čisto slučajno, ker je bil namenjen — drugam... Nismo nagajivi in zato tudi spomin obujamo samo — po potrebi...

Smrtne žrtve Mure

Maribor, 13. julija.

V Sladkem vrhu se je dogodila smrtna nesreča, pri kateri je izgubil svoje življenje mlad delavec tamonjše papirnice. Tvornica je dala čistiti vodni kanal, ki ji dovaja pogonsko silo iz zajezenega Mure. V kanalu se je nabralo dokaj gruča in peska, ki ga morajo sedaj odstraniti. Posebna priprava v kanalu brani, da voda ne nosi gruča do turbin in to napravno so hoteli delavci prestaviti višje proti začetku kanala. V ta namen so napeli dolge žičnate vrvi, ki so jih s tovarniškimi čolnom zapejali čez reko. Ena od vrvi se je zapela na dno reke. V čolnu so bili trije delavci in sicer Šarfer Anton, Nebl Filip in Cabernik Ivan. Zagrabilih so za vrv ter se skušali z vsemi silami izvleči. Ko so napejali vse moči, je ovira nenadoma popustila in žica se je hipoma sprostila. Nagel sunek je vse tri delavce vrgel iz čolna v vodo. Čoln pa nanje obrnil. Dva delavca — Šarfer in Nebl sta znala plavati ter sta serešila na obrežje, Cabernik pa plavalnja ni bil več ter ga je Mura odnesla. Njegovega trupla do sedaj kljub iskanju še niso mogli najti.

Maribor

Ljudski oder ima drevi ob 20. sestanek na odru. Vrši se razgovor o vzporeditvi »Slehenika« na prostem.

SSK Maraton. Drevi ob 19. se vrši na Mariborskem otoku lahko atletski trening, ki je važen zaradi bližajočih se lahko atletskih prireditev.

Zidanje nove šole v Magdalenskem predmestju naglo napreduje. Dosedaj so že zidana vsa okna in tudi ometovanje bo kmalu končano. Potem pridejo na vrsto steklarji in polaganje podov, za njimi pa slikarji in pleskarji. Šola bo popolnoma gotova letošnjo jesen.

Gasilsko slavlje v Mariboru. V dnevi 1. in 2. avgusta t. l. bo v Mariboru veliko gasilsko slavlje. Mariborska gasilska četa proslavi 65-letnico svojege obstoja. Za proslavo si je nabavila nov, najmodernejši reševalni avto, pripravila pa tudi skupno z Mariborskim tednom razne razstave. Zanimiva bo kulturno-gasilsko razstava, ki bo prikazovala razvoj gasilstva na bivšem Spodnjem Štajerskem v zadnjih 80 letih. Poučna bo za vse gasilce in za vsakega, ki se za stvar zanima, razstava potrebščin proti napadom iz zraka. Ena najlepših razstav Mariborskega tedna, ki so v zvezi z gasilsko proslavo, bo razstava aeroplanov, in sicer motornih in brez-motornih. Razstava modernih gasilskih potrebščin bo zanimala vse gasilce in prijatelje gasilstva. — Udeleženci proslave imajo z železniško karto št. »K 13« polovično vožnjo in s posebnim slavnostnim znakom prost vstop k vsem razstavam in prireditvam Mariborskega tedna v dnevi od 1. do 3. avgusta.

Dr. Ivan Dornik - dramaturg marib. gledališča

Maribor, 13. julija.

Za dramaturga mariborskega narodnega gledališča je imenovan profesor dr. Ivan Dornik. S tem je prišel na odgovorno mesto priznani slovenski književnik in kritik, ki je obenem globok poznavalec svetovne dramske umetnosti. Za mariborsko gledališče, pri katerem smo že dolgo časa pogrešali pri izbiri dramskega repertoarja in pri oderskem jeziku večše roke, je imenovanje velikega pomena.

Živci v športni borbi

Šport je danes samo eden neštivilnih pojavov in manifestacij današnjega življenja in zelo veljajo tudi za ta pojav vse one trditve in pravila, kot za ostalo življenje. Ravno tako, kot zahteva današnje življenje popolnega in zdravega človeka, tako telesno kakor duševno. Tudi v športu je vprašanje, kakšne živce ima tekmovallec, mnogokrat odločilnega pomena. Kdor »nima živcev«, ali bolje povedano, živce ima vsak in mnogi tekmovalci imajo celo dobre in močne živce in jih obvlada in ne pušči, da ga živci obvladajo, ta je gospodar položaja. Samo tak tekmovallec ne ve, kaj je vročičnost, ki se ga prime pred borbo, samo tak tekmovallec se bori lahko zagrizeno in izrabi vso svojo moč.

Dve najbolj znani reakciji, ki sta znani vsakemu tekmovalcu, sta vročičnost pred borbo in vročičnost na samem startu. Športnik, ki se uveljavlja v tekmi in tega ne pozna, je redkost in ga je skoraj težko najti. Tekmovallec, ki gre na start, ima mnogokrat vse mogoče in nemogoče bolezní, vsaj zdi se mu tako.

Druga važna stvar pri vsakem športniku, ki je tudi vprašanje dobrih živcev, je ona odločilna sposobnost, koncentrirati in zbrati svoje moči in se ne pustiti motiti od vsake malenkosti: Dostikrat je gledalcu, ki gleda, naravnost smešno, kakšne malenkosti lahko »zmotijo« tekmovalca. Skakalec je videl v svojem naloženo malo slamico, pa jo je preje odstranil, da ga ne bi motila. Metalec diska briše pred melom disk, ker je začutil med prsti in diskom malo prahu. Par pogrešnih startov pri teku na 100 m uniči največjega favorita. T. j. za gledalca smešne drobne stvari dosihkrat odločijo borbo. Tekmovallec ni več koncentriran, ni mogel popolnoma izrabi svoje moči in posledica tega je bila, da je bil premagan. Športna borba ni samo borba telesa ob telesu, ampak to je borba dveh popolnih ljudi, kjer igra vlogo vsaka malenkost.

Moč živcev pokaže tekmovallec najbolj v športni borbi. Idealni športni »borca« je oni tekmovallec, ki pride na športni prostor poln vesela in zadovoljstva, da more tekmovalci in ki komaj čaka, da zasliši startni strel. Športna borba je zanj nujnost in na ta način hoče dati prostost vsem svojim močem, ki jih je pripravil in hranil za odločilno borbo. Veliko važnost za mora tekmovalcu ravno z ozirom na svoje živčevje polagati na trening. Preoster trening, ki meji na čni strani na ono idealno stanje tekmovalcev, ko pravimo, da je »fit« in na drugi strani, da je pre-treniran, je velikega pomena. Preveč trenirane tekmovalcu manjka živcev in v borbi se ne bo mogel pokazati v svoji najboljši formi. Pre-treniranost mnogo bolj učinkuje na duševno stanje športnika, kot pa na njegovo mišičje.

Borba je končana. Živčna razburjenost se poleže in nastopi čustvo ugodja, kajti skušnje je prestana. Pa tudi ta sprostitve je bolj duševnega značaja, kakor pa telesnega, in znanje, da je popolnoma drugače razpoložen po tekmi zmagovalec kot pa premaganec, čeprav sta morda oba morala premagati isti telesni napor.

Olimpijska bakla

Atene, 14. julija. AA. Atenska agencija poroča: V nedeljo je bil na atenskem stadionu sestanek lahkoatletov, ki bodo sodelovali pri prenosu plamena iz Olimpije v Berlin. Razdeljena so bila že vsa navodila. Odhod iz Olimpije bo 20. t. m. Svečanosti bo priostvoval državni podtajnik v predsedstvu vlade Georgakopoulos. Olimpijski ogenj bodo zažgali s sončnimi žarki s pomočjo leče, potem bo 40 mladih deklic v sprevedu krenilo do Zezevega templja, ki je na Alifisu in bodo prenesla do posebnega oltarja ogenj, kjer bo ogenj proglašen za olimpijski ogenj. Istočasno bo prečitana poslanica barona Coubertina, nato pa bodo s trobentami dali znak za odhod. Dolžina poti iz Olimpije do bolgarske meje, kjer bo ogenj prevzel prvi bolgarski tekač, znaša 1108 km in pri prenosu ognja bo sodelovalo 1108 grških tekačev. Po vseh listov se bo grški prestolonaslednik udeležil olimpijade v Berlinu kot predsednik grškega olimpijskega odbora.

Ameriški ribič je pripovedoval svojemu škotskemu prijatelju, da je v neki reki v Zdrženih Irzavah toliko rib, da jih lahko lovijo kar z vedrom, s katerim vodo zajemajo.

»No, to še ni nič.« mu odvrne škot, »v reki Liffeyu na Škotskem jih je toliko, da niti vedra ne bi mogli v vodo spraviti, če ne bi prej rib z lopato odmetali.«

Slavni ribič s Caprija

Noben gledališki igralec, politik in noben filmski igralec ni stal tako pogosto pred foto-grafsko kamero, ni bil tako često slikan, kakor ravno Francesco Spadaro. Vsak, kdor je kdaj pofoval na otok Capri, pozna tega moža, saj je eden najpopularnejših ljudi, ki so živeli ne samo na tem otoku, pač pa tudi drugod. Za njegovimi slikami so stikali tamkajšnji turisti, slikarji, fotografi, pa tudi ljudje, ki so jih rabili v reklamne namene. Na kratko povedano, to je človek, ki so ga od vseh, kar jih živi med afriškimi Timbuktom in Hollywoodom, največkrat slikali. Zgodilo se je, da ga je na en sam dan slikalo kar po več sto slikarjev ali fotografov.

Ker je Spadaro že preveč slaven, je postal duševno bolan. Zalostna zgodba tega moža, ki bi po vsej pravici lahko postal milijonar in ki je bil kljub temu, da je imel toliko priložnosti do lepega zaslužka, suh, kakor cerkvena miš, je zgodba romantičnega in avanturističnega življenja, ki je tesno povezana z očarljivim otokom, ki leži v Sredozemskem morju. To je lep Capri.

Ptice selivke ga rede

V svojih mladostnih letih si je Spadaro služil kruh s tem, da je vodil tuice na nek del otoka, ki je bil znan po tem, da so se tam v silnih trumah ustajale na svoji dolgi poti ptice selivke. Na tem kraju je tujcem razkazoval mesto, kjer je mogoče pri lovu na te ptice doseči najboljši uspeh. Znani švedski pesnik Aksel Munthe pa je napravil tudi temu skromnemu zaslužku Spadara konec. Imel je namreč na Capriju krasno vilo in tudi že toliko vpliva, da je lahko dosegel, da je bilo odslej naprej prepovedano tukaj loviti ptice. Spadarov vir dohodkov je zamrznil.

Ugodna prilika

Med tujci, ki so v onem času obiskovali otok Capri je bila tudi neka bogata Američanka. Da je bila res precej premožna, za to naj služi dokaz, da se je pripeljala tja kar s svojo lastno ladjo. Slišala je pripovedovati o tem otoku in je obiskala tudi neko goro, da si je ves otok tem lažje do dobra ogledala. Ob razpadajočem zidovju capriškega gradu je srečala mladega fanta, ki je ves zamišljen zrl proti Neapoljskemu zalivu. Na prvi pogled se je že zaljubila vanj in se je menila nič, tebi nič usleda k niemu pod visoko cipreso. Vsak dan z njo je prihajala tja. Končno ga je prosila, naj gre z njo in njeno ladjo okoli po svetu.

Spadaro odklanja

Toda Spadaro je bil trd in mrzel z njo in ji je odločno zatrjeval, da ne bo zapustil svoje domovine za nobeno stvar.

Leto je preteklo in Američanka je že davno zapustila otok. Ni pa mogla nikakor pozabiti na lepega mladeniča. Nekaj jo je gnalo nazaj, toda sedaj se je vrnila na Capri v spremstvu svojega očeta. Oče je začel mladeniča prigravljati naj bo pameten in naj ne zamudi nadvse ugodne prilike. Toda Spadaro se tudi očetuovim besedam ni udal in je ostal zvest pregovoru, ki pravi: »Ženo in vola si vzemi iz domače vasil«.

Mladi Spadaro je v svojem ponosu odklonil roko, ki bi mu morda prinesla na svetu največjo srečo.

Umetniki se trgajo zanj

Toda sreča se mu je posmehnila še enkrat. Neki letoviščar, ki se je tedaj mudil na Capriju in je bil obenem izvrsten slikar, ga je prosil, naj mu služi za model. Ker pa ni bil mladenič obleden tako, kakor si je slikar zamišljal, da more izgledati njegov umotvor, je mladeniču dal na glavo rdečo kapo, okoli pasu mu je ovil svilen pas, v usta pa dal dolgo pipo. Nihče na vsem Capriju ni bil tako napravljen, kakor sedaj ta mladenič. Njegova slika je zelo dobro izpadla, in tako si tudi danes vsak predstavlja ribiča z otoka Capri. Tudi drugi umetniki so si želeli Spadara za model. Teh se je končno nabralo veliko število iz vseh koncev sveta, ki so se tako rekoč kar gnetli okoli njega. Čez noč je postal Spadaro slaven. Ker je videl, da si s svojo postavo služi prav lep denar, si je pustil rasti še brado, da bi bil na ta način še bolj zanimiv. Tudi prodajalci razglednic so prav dobro zaslužili. Poudarili so mu velike vsote za njegove slike. Kmalu so napolnile ves svet.

Spadaro je postal tako rekoč neločljiv del otoka Capri. Nihče ga ne bi mogel odtrgati od njega. Celo najbolj slavni obiskovalci otoka Caprija: politiki, umetniki, športniki, filmski igralci in drugi so se kaj radi pridružili Spadaru, kadar ga je kdo slikal.

Med gosti tudi Umberto

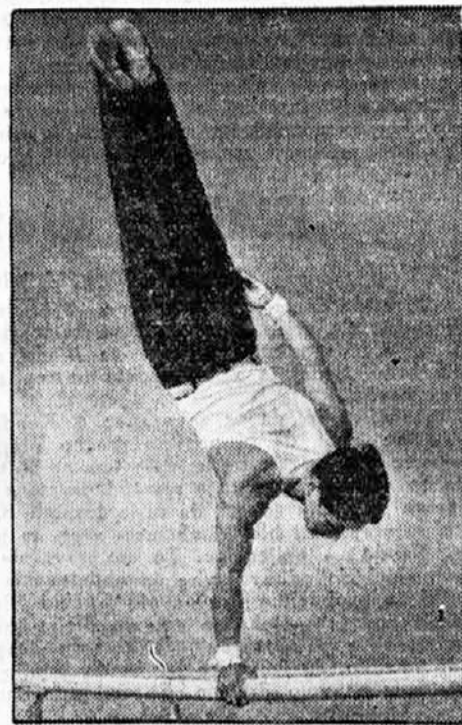
Kar pa je napravilo Spadara še bolj popularnega, je bilo dejstvo, da je ostal kljub vsem svojim velikim dohodkom, ki so mu sami leteli v žep — ubožec. Imel je veliko srce. Nešteto krat je povabil mnogoštevilne svoje prijatelje na iz-

vrstno domače vino in skrbel, da komu ni kaj manjkalo.

Med gostitelje slavnega Spadara se je nekoč pridružil tudi italijanski prestolonaslednik Umberto. Ko se je poročil, ni pozabil tega ribiča iz Caprija. Povabil ga je celo v Rim na ženitovanje.

Denar ga ni osrečil

Njegovi slavi in ugledu, ki ga je užival vseh povsod pa je sledil na zadnje konce. Spadaro je danes star možakar, prav za prav nihče ne ve, koliko je v resnici star. Kadar v teh njegovih letih hoče kdo postaviti foto-grafsko kamero predeni, ga nahruli in ne mara več, da bi ga kdo slikal. Gotovo se je prepričal, da je bolj srečen in da se bo lažje poslovil od tega življenja, če bo umrl kot ubogi ribič.

Japonski telovadec Ariucito, ki bo pokazal svoje znanje tudi na olimpijadi v Berlinu.

Žrtev domišljije

Znani francoski psihater Louis Charsaillies je objavil spomine, kjer pripoveduje tudi naslednjo, najbolj zalostno zgodbo iz svojega dolgega delovanja. Trgovca Moulin, popolnoma zdrav mož, se je nekoč zbudil ponoči na letovišču, ker se mu je zdelo, da mu je zlezla muha v uho. Vzel je ogledalo, si umil uho, se prepričal, da ni nikjer nobene muhe in zopet zaspal. A zgodaj, čim je vstal, se mu je zopet zdelo, da je zlezla muha skozi uho mu v lobanjo in praska notri. Pohitel je k zdravniku, ki se mu je smejal in zapisal pomirjevalno sredstvo. Moulin se je pomiril, a dva dni pozneje zopet začul muho v glavi. Pohitel je v Pariz in romal okoli zdravnikov, dokler ni dospel do psihiatra. Slednji je ugibal in naposled po preiskavi izjavil: »Imate prav! Res sem ugotovil muho. Potrebna bo operacija.« Slednja je bila seveda samo navidezna, da bi pomirila zbežanega reveža. Moulin je moral na operacijsko mizo, dobil mamilo in prihodnji dan so mu pokazali muho iz njegove glave. Mož se je pomiril, postal zopet zdrav in pet let uspešno vodil svoje posle. A potem mu je izdal neki prijatelj pri vinu skrivnost: »Saj ni bilo nobene operacije. Vsi smo se smejali. Imaš res prehudo domišljijo!« Moulin ga je prestrašeno pogledal in s krikom padel na tla. Nekoliko dni pozneje je podlegel hudemu možganskemu vnetju in do zadnjega trenutka vpil, da mu neprestano grize muha možgane...

Žrtev sončnih peg

Moskovski znanstvenik prof. Čiževskij je natisnil leta 1934 v Franc. klimatološki enciklopediji razpravo o »Vplivu sončnih peg na socialne pojave v zgodovini zemlje«. Moskovski tisk mu je takrat očital, da tolmači z vplivom sončnih peg na miselnost ruskega ljudstva tudi Leniņovo zma-

go leta 1917. Vendar se je posrečilo avtorju dokazati, da je odgovoren za posamezne očitane stavke franc. prevajalec oz. založnik, ki je objavil prevod, ne da bi ga bil predložil poprej pisatelju. Sovj. drž. pravdnštvo je potem ustavilo preiskavo radi veleizdaje. Čiževskij je ostal slehkoprej vodja osrednjega poljedelskega elektrotehničnega zavoda v Moskvi. Letos je naprosil Čiževskij »Pravdo«, da bi priredila tudi znanstveno preiskavo njegovih nazorov, ker ga smatrajo za političnega osumljenca in ni deležen normalnega službenega napredovanja. A »Pravda« od 3. t. m. je prinesla članek, kjer imenuje nauke Čiževskije »brezmejno znanstveno nesramnost«, češ, da tolmači z vplivi sončnih peg razen Leniņovega uspeha leta 1917 tudi »zločine zoper osebno varnost v letih 1924-1927«, kar se nedvomno nanaša na rdeči teror in delovanje Glavne polit. uprave. »Pravda« zahteva od poljedelskega komisariata, da bi izvajal posledice in vzel Čiževskemu državno službo, če se tudi vrši na ozkem strokovnem področju.

Pomlajene brezposelne

Londonska borza dela je na nepričakovan način pomagala dvajsetorici brezposelnih žensk. Poslala jih je h kirurgu, strokovnjaku za žensko lepoto, ki jim je vtil pogum za potrebne operacije. Vse so prestale od 16 do 30 lažjih kirurških posegov, ki so olepšali njih zunanost. Uspeh tudi ni izostal. Vse ženske, ki so poprej zaman čakale na zaslužek, so bile kmalu nameščene za prodajalke in strojepestke. Ena se je celo povzpela med filmske igralke in druga, ki je imela največ sreče, se je dobro omožila. Vse pomlajene ženske so izrazile borzi dela globoko zahvalo za uvidevnost, ki jim je odprla novo, boljše življenje.

Ponesrečeni izumitelji

Dunajska zvezdarna je natisnila zanimive podatke o »izumih«, »odkritjih« in »spomenicah«, ki jih redno dobiva od neštivilnih rodoljubov z dežele. Knjižica je žalosten dokaz neumnosti in domišljivosti. Neki drvar je ugotovil, da obstoji Rimska cesta iz ivia, oz. slane. Neki preprost, geometrije nevešč knjigovodja, je odkril nove zakone kretanja premičnih in razpravlja o obliki vesoljstva. Tretji velemu se je zanimal za izvor hribov in jih smatra za drobce nekdanje druge lune, ki je padla na zemljo. Četrty mož je opazil, da naredi kavi dodano mleko valovite proge, »ki so slične dvojnemu kanalom na Marsu«. To razodetje je obradilo spis o vesoljstvu v treh debelih zvezkih... Nizka luna se zdi vedno večja od lune na višku. To je samo optična prevara. To je splošno znano. A neki poštni uradnik v Gradcu tega ni vedel. Spisal je razpravo, kjer dokazuje, da se res krči luna, ko vzhaja. Poslužil se je v ta namen dolgih in duhovitih matematičnih računov.

»Na petek mi greš lovit ribe, sosed. Ali nič ne daš na ljudsko vero, da je petek nesrečen dan?«
»I kajpak, da dam. Mislim sem si, da bi utegnil biti nesrečen tudi za ribe.«

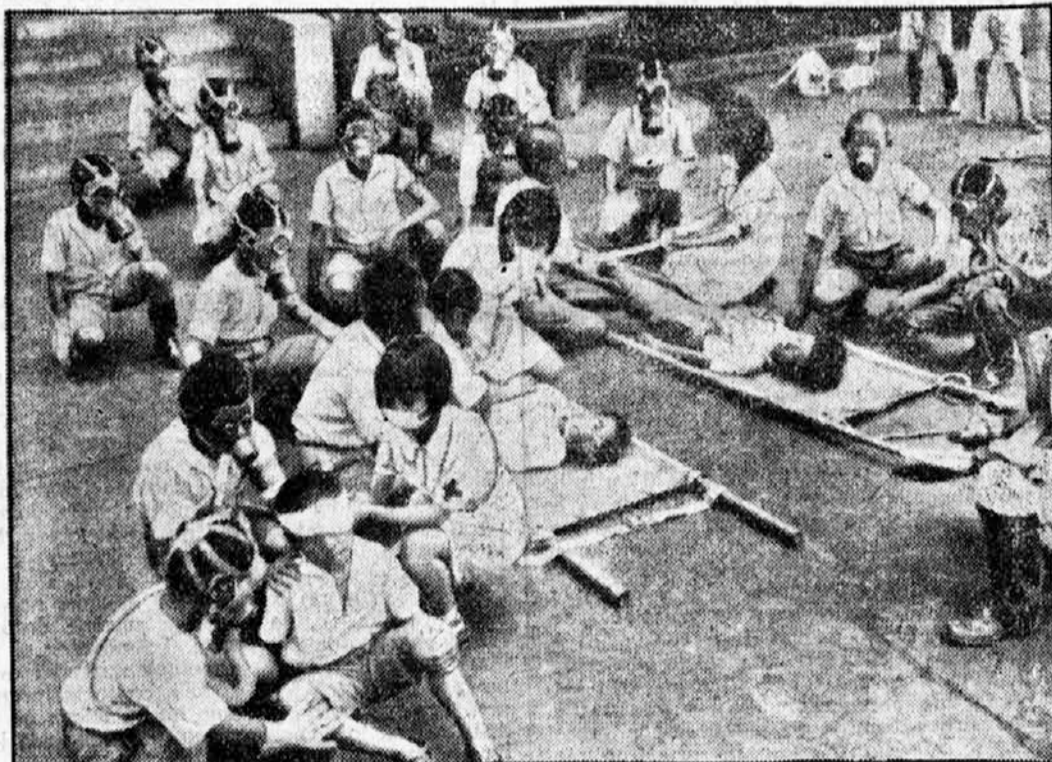
Novo! Novo!

F. M. Willam

**Das Leben Marias
der Mutter Jesu**

587 strani z mnogimi slikami,
vezano Din 102.—

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA
r. z. z. o. z. v Ljubljani

Japonska mladina se vadi v obrambi za primer zračnih napadov.

Življenje in trpljenje v najstrašnejši vojski sveta

Zakleta legija

64

Svojim domačim sem pisal dolga pisma, zato sem bil v tem oziru srečnejši od Francozov. Njihova pisma so skrbno cenzurirala, tako da je samo majhen del tistega, kar so pisali, prišlo do naslovljenca. Zato je pisanje marsikateremu postalo zoperno.

V kaznilniškem uradu je najbrž bil kak nameščeneec, ki se mu ni ljubilo, da bi prevajal moja pisma. Zaradi tega je vse srečno šlo skozi cenzuro in sem pisal vse bolj prosto.

Toda kljub temu sem bil še zmeraj žalostni Gilbert Clair. Nekega jutra sem mrko šel po stopnicah iz svoje celice. Tedaj me je potegnil čuvaj za rokav. Tega čuvaja sem poznal že od prej. Surovo je grabil za roko vsakega posameznika, da bi prebral številko na njegovem rokavu. Ko sem prišel do njega, je tudi mene zgrabil in mi surovo zavil roko; da bi videl številko.

»Dvanajst,« je vprašal.
To je bila moja številka. Stopil sem v pozor in snel kapo.
»Vi se imenujete Clair?«
»Da.«
Gledal je papir, ki ga je držal v roki.
»Toda vi imate še drugo ime?«
»Doty,« sem mu odgovoril jaz.

»Aha, to je! Pojdite z mano.«
Jaz pa nisem bil niti malo zadovoljen. Kaj pomeni ta sprememba navadnega dnevnega reda, ki ne kaže nič dobrega? Kdo ve, kaj sem naredil in kaj sem zakrivil? Razbijal sem si glavo, da bi si domislil, katero pravilo sem prekršil. Ječar me je oddal drugemu ječarju, ki me je odpeljal v tisti predel, kjer so celice najtežjih kaznjencev.
»Kaj ste naredili?« je mrmral med potjo.
»Nič se nisem pregrešil.«
»Zdi se mi, da ste,« je spet rekel on.
»Čeprav je nesreča pa vas bodo vendar kaznovali.«

Stvar mi je postajala vsebolj neprijetna. »Kaj sem neki naredil, da me mislijo kaznovati?« Ta misel je pregnala vse druge.

Čuvaj mi je pokazal s prstom celico in postalo mi je še neprijetnejše, ko mi je slekel obleko, ki je bila popolnoma ponošena. Potem me je zaprl v celico.

Kako sem se šele čudil, ko sem začel celico pregledavati. Bila je precej velika, stene so bile deloma pokrite z lesom. Soba ni bila nič grda. Samo ležišča ni imela...

Cakal sem uro in se sprehajal sem in tja, kakor čarovnica... Negotovost me je vsebolj mučila.

Vrhovni nadzornik mi je iz kuhinje prinesel skodelo kave, katero sem naročil za kosilo. Rinil je glavo skozi ozko odprtino v vratih in si je prizadeval, da bi me pomiril.

»To ni nič, videli boste. Niste se pregrešili zoper nobeno pravilo.«

Ko sem izpil kavo, sem sedel in se z ledji naslonil ob zid. Ne vem, če je govoril nadzornik resnico, toda vendar mi je nekam odleglo. Cakal sem še celo uro. Prišel je drug čuvaj in je porinil glavo skozi okence:

»Izpustili vas bodo.«
»Ne. Čemu govorite take neumnosti?«
Toda on je vztrajal pri svojem:
»Res je kar govorim. Pomilostili so vas.«
Vstal sem in začel drveti po celici, kakor da sem ponorel. Nisem mogel obvladati svojih čustev, pa sem od časa do časa spet začel tekati. Kaj se je zgodilo? Ali je tisti stari ječar govoril resnico? Ali pa se mi tako okrutno norčuje?

Še pol ure. Potem pa so izpustili iz celice in mi izročili zavoj, katerega sem takoj prepoznal. Bila je vojaška obleka in nekaj predmetov za vsakdanjo rabo, ki so mi jih bili vzeli, ko sem prišel. Sreče mi je utripalo vse hitreje in hitreje.

Čez kakih dvajset minut, katere sem prebil in prečkal na nekem majhnem dvorišču, so me poklicali v ravnateljevo pisarno. Torej je res!

Ravnatelj je bral odlok. Razumel sem samo nekaj besedi: »Z odlokom predsednika republike... Remise totale de la peine... odpusča se vam vsa kazen...« Ta dva stavka sta mi docela zadostovala, tako da ostalega sploh nisem poslušal. Bil sem zopet legionar in nisem bil nič več kaznjencec!

Ta dan je bil sodni dan, zato je ravnateljeva pisarna bila polna nesrečnežev, ki so prišli poslušati svojo sodbo. Ravnatelj ni izpustil prilike, marveč je imel govor. Zelo zgovoren govor. Klical jim je v spomin moj primer ter pri tem poudarjal mojo osebo in mojo srečo. Pokoril se je vsem predpisom in ni mrmral. In zdaj je svoboden.

Potem se je obrnil k meni in mi stisnil roko, kot da se veseli moje sreče: »Na svidenje in dobro srečo!«

Kar se mene tiče, v resnici ne želim, da bi ga še kdaj videl. Toda vendar ponavljam na svidenje.

Potem podpisujem neke listine. V Franciji mora človek vedno podpisovati kake listine. Izročil mi dve pismi, ki sta prišli iz Amerike prav to jutro. Povrh tega mi dajo še 170 frankov, kolikor je ostalo od mojih prihrankov. Vrh tega dobim še izkaznico za brezplačno vožnjo do Troyesa. Tam se bom vkrcał za Marseille, kjer se moram javiti v legionarski vojašnici. Slečem svojo jetniško obleko in oblečem svojo staro dobro uniformo.

Neki gobeždač se ves čas zadira name, ko se preoblacim. Prepričuje me, da moram hiteti, ker odhaja moj vlak opoldne, da, točno opoldne. Delam se, kakor da ga ne razumem, da bi ga še enkrat slišal, kako ponavlja to besedo.

Mož vlak odhaja opoldne!
Ječar me spremlja do vrat, kjer me njegov tovariš spusti ven. Zdaj sem sam in svoboden.

Prvo kar naredim je, da poklekнем, odprem prtjlago in izvlečem svojo staro pipo ter zavojček tobaka, katerega so mi vzeli, ko sem prišel v ječo. Natlačim si pipo in jo prižgem. Potem se še enkrat ozrem na Maison rouge, našo strašno ječo, kjer sem prebil devet mesecev. Sestnajst mesecev je preteklo, odkar sem na meji med Sirijo in Transjordanijo dvignil roke ter se udal sirskega žandarju.

S svojil svežnjem maham sem in tja in puham oblake dima. Polagoma stopam proti postaji ter kupim listek. Prihaja vlak, moj vlak.

K O' N E C